

የኢንፍሉዌንዛ ክትባት

እርስዎ ማወቅ የሚያስፈልግዎት

(የጉንፋን ክትባት፣ በሕይወት ያለ፣ በአፍንጫ የሚሰጥ)

2013-2014

በርካታ የክትባት መረጃ መግለጫዎች በስፓኒሽ እና በሌሎች ቋንቋዎች ማግኘት ይቻላል።
www.immunize.org/vis ይመልከቱ።

Hojas de información Sobre Vacunas están disponibles en español y en muchos otros idiomas. Visite www.immunize.org/vis

1 መከተብ ለምን ያስፈልጋል?

ኢንፍሉዌንዛ (“ጉንፋን”) በአሜሪካ አካባቢዎች በየከረምቱ፣ በተለይም በጥቅምት እና ግንቦት መካከል የሚሰፋፋ ተላላፊ በሽታ ነው።

ጉንፋን የሚመጣው በኢንፍሉዌንዛ ቫይረስ ሲሆን በሳል፣ በማስነጠስ፣ እና በንክኪ ሊተላለፍ ይችላል።

ማንኛውም ሰው ጉንፋን ሊይዘው ይችላል፣ ነገር ግን ጉንፋን የመያዝ አደጋ በሕጻናት ላይ ከፍተኛ ነው። ምልክቶቹ በድንገት ሊመጡ እና ለበርካታ ቀናት ሊቆዩ ይችላሉ። እነዚህም የሚከተሉትን ያካትታሉ፡

- ትኩሳት/ብርድ ብርድ ማለት
- የጉሮሮ መቁሰል
- የጡንቻ ህመም
- ድካም
- ሳል
- ራስ ምታት
- ከአፍንጫ የሚወጣ ፈሳሽ

ጉንፋን አንዳንድ ሰዎችን ከሌሎች በበለጠ ሊያሳምማቸው ይችላል። እነዚህም ህጻናት፣ 65 ዓመት እና ከዚያ በላይ የሆናቸው ትልልቅ ሰዎች፣ እርጉዝ ሴቶች፣ እና የተወሰኑ የጤና አክል ያለባቸው ሰዎች - ለምሳሌ ልብ፣ ሳንባ ወይም የኩላሊት በሽታ ወይም የተገደለ የበሽታ መከላከል አቅም ያለባቸው ሰዎች ናቸው። የጉንፋን ክትባት በተለይ ለእነዚህ ሰዎች እና ከእነሱ ጋር ንክኪ ላለው ሰው ጠቃሚ ነው።

ጉንፋን ወደ ኒሞኒያ ሊቀየር ይችላል እናም ያሉትን የጤና ሁኔታዎች አደገኛ ሊያደርጋቸው ይችላል። በሕጻናት ላይ ተቅማጥ እና አካላዊ መዳከም ሊያመጥ ይችላል።

በአያንዳንዱ አመት አሜሪካ ውስጥ በሺዎች የሚቆጠሩ ሰዎች በጉንፋን ይሞታሉ፤ እንዲሁም በርካቶች ሆስፒታል ይገባሉ።

የጉንፋን ክትባት ጉንፋንን እና የሚያስከትላቸውን ችግሮች ለመከላከል ተመራጭ መንገድ ነው። በተጨማሪም የጉንፋን ክትባት ጉንፋን ከሰው ወደ ሰው እንዳይተላለፍ ይከላከላል።

2 በሕይወት ያለ፣ የተዳከመ የጉንፋን ክትባት- LAIV፣ በአፍንጫ የሚረጭ

ሁለት አይነት የኢንፍሉዌንዛ ክትባቶች አሉ፡

አሁን የሚወሰዱት በሕይወት ያለ፣ የተዳከመ ኢንፍሉዌንዛ ክትባት ነው (LAIV በመባል ይታወቃል)። በክትባቱ ውስጥ ያሉት ቫይረሶች የተዳከሙ ስለሆነ ሊያሳምሙዎ አይችሉም።

ሌላኛው “ፍሉ ቫት” የሚባለው ክትባት የተዳከመ (በውስጡ በሕይወት ያለ ቫይረስ የማይዝ) ክትባት ነው። በመርፌ ይሰጣል። ይህ ክትባት በተለየ የክትባት መረጃ ቃላት ይሰጣል።

የጉንፋን ክትባት በየአመቱ እንዲወሰድ ይመከራል። ከ6 እስከ 8 ወር ያሉ ሕጻናት በተከተቡበት የመጀመሪያ አመት ሁለት መጠን መውሰድ አለባቸው።

የጉንፋን ቫይረስ ሁልጊዜ ተለዋዋጭ ነው። የአያንዳንዱ አመት የጉንፋን ክትባት በዚያ አመት በሽታ ሊያመጣ የሚችለውን የጉንፋን ቫይረስ ለመከላከል ይሰጣል። ምንም እንኳን የጉንፋን ክትባት ሁሉንም የጉንፋን አይነቶች ባይከላከልም፤ በሽታውን ለመከላከል ያለን ተቀዳሚ አማራጭ ነው። LAIV ከ4 የተለያዩ የጉንፋን አይነቶችን ይከላከላል።

ከክትባት በኋላ የመከላከል አቅም እስኪጎለብት ድረስ 2 ሳምንት ይወስዳል፤ እንዲሁም የመከላከል አቅም ከበርካታ ወራት እስከ አመት ድረስ ይዘልቃል።

አንዳንድ በኢንፍሉዌንዛ ቫይረስ የማይከሰቱ ሕመሞች በአብዛኛው ጉንፋን እንደሆኑ ተደርገው በስህተት ይወሰዳሉ። የጉንፋን ክትባት እነዚህን ሕመሞች አይከላከልም። ኢንፍሉዌንዛን ብቻ ነው የሚከላከለው።

LAIV ከ2 እስከ 49 አመት ዕድሜ ላሉ እና እርጉዝ ላልሆኑ ሰዎች ይሰጣል። ከሌሎች ክትባቶች ጋር በተመዛዘይ ጊዜ ሊሰጥ ይችላል።

LAIV ቲሜሮሳል ወይም ሌላ ማቆያ ንጥረ ነገር አይዘም።

3 አንዳንድ ሰዎች የጉንፋን ክትባት መውሰድ የለባቸውም

ክትባቱን ለሚሰጥ ሰው የሚከተለውን ይንገሩት፡

- **አደገኛ (ለህይወት የሚያሰጋ) አለርጂ ካለብዎ፤** ይሕም የእንቁላል አለርጂን ይጨምራል። የጉንፋን ክትባት ከተከተቡ በኋላ ለህይወት የሚሰጋ አለርጂ ገጥሞዎት የሚያውቅ ከሆነ፣ ወይም ለማንኛውም የዚህ ክትባት ክፍል አለርጂ ካለብዎ ክትባቱን በየትኛውም መጠን እንዳይወስዱ ይመከራሉ።
- **ጉሊያን-ባሬ ሲንድረም ካለብዎ** (ጂቢኤስ በመባል የሚታወቅ በአደገኛ ሁኔታ ፓራላይዝ የሚያደርግ የበሽታ አይነት)። የጂቢኤስ ታሪክ ያላቸው አንዳንድ ሰዎች ይሕንን ክትባት እንዲወስዱ አይመከሩም። ይህንን ከሐኪምዎ ጋር መወያየት አለብዎ።
- **ባለፉት 4 ሳምንታት ውስጥ ማንኛውንም አይነት ክትባት ወስደው ከሆነ፣ ወይም ጤንነት ካልተሰማዎ።** እንዲቆዩ ሊመከሩዎ ይችላሉ። ነገር ግን ተመልሰው መምጣት ይኖርብዎታል።

- በሚከተሉት ሁኔታዎች ምክንያት ከፍሉ ሻት ይልቅ በአፍንጫ የሚረጨውን መውሰድ አለብዎ፡
 - እርጉዝ ከሆኑ
 - የተዳከመ የበሽታ መከላከል አቅም ካለዎት
 - የተወሰኑ እና ለረጅም ጊዜ የሚቆዩ የጤና ችግሮች ካሉብዎ
 - ትንሽ ሕጻን ሆነው የአስም ወይም የትንፋሽ መታፈን ችግር ካሉብዎ
 - ለረጅም ጊዜ የሚቆይ የአስፕሪን ሕክምና የሚወስዱ ሕጻን ወይም ወጣት ከሆኑ
 - በጣም ለተዳከመ የበሽታ መከላከል አቅም ልዩ ጥንቃቄ ከሚወስዱ ግለሰብ ጋር የቅርብ ንክኪ ካለዎት
 - ከ2 ዓመት በታች ወይም ከ49 ዓመት በላይ ከሆኑ። (6 ወራት እና ከዚያ በላይ የሆናቸው ሕጻናት ፍሉ ሻትን መውሰድ ይችላሉ። ከ6 ወራት በታች ያሉ ሕጻናት ሁለቱንም ክትባቶች መውሰድ አይችሉም።)

ክትባቱን የሚሰጥዎ ግለሰብ ተጨማሪ መረጃ ሊሰጥዎ ይችላል።

4 የክትባቱ አስጊ ውጤቶች

እንደማንኛውም መድኃኒት፣ ክትባትም የጎንዮሽ ጉዳቶች አሉት። አብዛኛውን ጊዜ ግን ቀላል እና ቶሎ የሚድኑ ናቸው።

አደገኛ የጎንዮሽ ጉዳቶችም ሊኖሩ ይችላሉ ነገር ግን በጣም አልፎ አልፍ የሚከሰቱ ናቸው። LAIV ከተዳከመ የሚሰራ ነው። ስለዚህም **ጉንፋን አያስይዝም።**

ከ LAIV በኋላ የሚከሰቱ ቀላል ችግሮች፡

ከ2-17 ዓመት ባሉ ሕጻናት ላይ፡

- የአፍንጫ ፍሳሽ፣ መጠቅጠቅ ወይም ሳል
- ትኩሳት
- ራስ ምታት እና የጡንቻ ሕመም
- የትንፋሽ መታፈን
- የሆድ ህመም ወይም አልፎ አልፎ የሚጋጥም ትውከት ወይም ተቅማጥ

ከ18-49 ዓመት ያሉ አዎቂዎች፡

- የአፍንጫ ፍሳሽ ወይም መጠቅጠቅ
- የጉሮሮ መቁሰል
- ሣል፣ ብርድ ብርድ ማለት፣ ድካም/መዳከም
- ራስ ምታት

ከ LAIV በኋላ የሚከሰቱ አደገኛ ችግሮች፡

- ከማንኛውም ክትባት በኋላ አደገኛ ውጤት ሊፈጠር ይችላል (ከሚሊዮን መጠኖች ውስጥ 1 ሊደርስ ይችላል ተብሎ ይጋጥማል)።

ጥቅምቶች ደህንነት ሁልጊዜም ቁጥጥር ይደረግበታል።

ለተጨማሪ መረጃ፡ www.cdc.gov/vaccinesafety/ን ይጎብኙ።

5 አደገኛ የሆነ ውጤት ቢፈጠርስ?

ምን መመልከት አለብኝ?

- የሚያሳሱበዎትን ማንኛውንም ነገር ይመልከቱ፤ ለምሳሌ የአደገኛ አለርጂ ምልክቶች፣ ከፍተኛ ትኩሳት፣ ወይም የባህርይ ለውጥ።

የአደገኛ አለርጂ ምልክቶች የቆዳ መቆጣት፣ የፊት እና ጉሮሮ ማበጥ፣ የመተንፈስ ችግር፣ ፈጣን የልብ ምት፣ መፍዘዝ እና ድካም። ይህም ከክትባቱ ከጥቂት ደቂቃዎች ወይም ሰዓታት በኋላ ይጀምራል።

ምን ማድረግ አለብኝ?

- አደገኛ አለርጂ ወይም ሌላ አደገኛ እና ጊዜ የማይሰጥ ሁኔታ ከመሰለዎ 9-11 ይደውሉ ወይም ግለሰቡን ወደ አቅራቢያዎ ሆስፒታል ይውሰዱ። ይህ ካልሆነ ግን ሐኪምዎ ጋር ይደውሉ።

- በመቀጠልም፣ ውጤቱ ለክትባት ተቃራኒ ክስተቶች ማሳወቂያ ዘዴ (VAERS) ሪፖርት ሊደረግ ይገባል። ሐኪምዎ ይህንን ሪፖርት ሊያደርግልዎ ይችላል ወይም እርስዎ ራስዎ በVAERS ድረ ገጽ www.vaers.hhs.gov ላይ ወይም 1-800-822-7967 ላይ በመደወል ማመልከት ይችላሉ።

VAERS ውጤቶችን ሪፖርት ለማድረግ ብቻ ነው። የህክምና ምክር አይሰጡም።

6 ብሔራዊ የክትባት ጉዳት ካሳ መርሃ ግብር

ብሔራዊ የክትባት ጉዳት ካሳ መርሃ ግብር (VICP) በክትባት ምክንያት የተጎዱ ሰዎችን ለመከሰ በፌዴራል ደረጃ የተፈጠረ መርሃ ግብር ነው።

በክትባት ምክንያት ጉዳት እንደደረሰባቸው የሚያምኑ ሰዎች ስለ መርሃ ግብር እና ቅሬታቸውን ስለማቅረብ 1-800-338-2382 ላይ በመደወል ወይም የ VICP ን ድረ ገጽ www.hrsa.gov/vaccinecompensation በመጎብኘት መረጃ ማግኘት ይችላሉ።

7 ተጨማሪ መረጃ እንዴት ማግኘት እችላለሁ?

- ሐኪምዎን ይጠይቁ።
- የአካባቢዎ ወይም የግዛቱ የጤና ክፍል ዘንድ ይደውሉ።
- የበሽታ ቁጥጥር እና መከላከል (CDC) ማዕከላትን በሚከተሉት አድራሻዎች ያግኙ፡
 - 1-800-232-4636 (1-800-CDC-መረጃ) ወይም
 - የ CDCን ድረ ገጽ www.cdc.gov/flu ይጎብኙ።

07/26/2013

የክትባት መረጃ ቃላት (ጊዜያዊ)
በሕይወት ያለ የተዳከመ ኢንፍሉዌንዛ ክትባት